

Vështirësitë në aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze në Komunën e Ferizajt

Lindita Jusufi

Abstrakt

Duke e parë rëndësinë e aplikimit dhe përkthimit në gjuhën e angleze, sidomos në vendet gjatë dhe mbas tranzicioneve, veçanërisht vendet në të cilat ndodhin ndryshime sociale e ekonomike, na bënë të mendojmë që edhe Kosova, si vend me ndryshime të mëdha sociale e ekonomike duhet t'i kushtojë rëndësi të madhe çështjes së aplikimit dhe përkthimit në gjuhën angleze. Për kundër kësaj, vendi ynë në përgjithësi e sidomos Komuna e Ferizajt ende përballet me vështirësi të aplikimit të gjuhës angleze në institucionin bazë në kuadër të saj.

Hulumtimi në fjalë synon të identifikojë vështirësitë e aplikimit dhe përkthimit në gjuhën angleze në kuadër të institucionit të Komunës së Ferizajt, dhe ky hulumtim planifikohet të realizohet me të gjitha drejtoritë dhe sektorët e rëndësishëm në kuadër të institucionit komunal, ku nevojitet aplikimi dhe përkthimi në gjuhën angleze.

Fjalë kyç: *Gjuhë angleze, aplikimi i gjuhës angleze, përkthimi në gjuhën angleze, drejtoritë, kabineti i kryetarit, Komuna e Ferizajt.*

Hyrje

Çdo aktivitet përkthimi dhe aplikimi të gjuhës angleze ka specifikat e tij lidhur me atë se për cilat fusha përdoret. Qëllimi kryesor i aplikimit dhe përkthimit është që të shërbejë si një mjet komunikimi ndër-kulturor dygjuhësh midis njerëzve (Al-Nakhalah, 2013). Aplikimi dhe përkthimi në gjuhën angleze konsiderohet të jetë

faktor kyç për të kuptuar nacionalitetet dhe civilizimin e popujve që flasin këtë gjuhë.

Standardet e përbashkëta themelore për gjuhë-letërsi angleze artikulojnë në mënyrë rigorozë pritjet e nivelit të njohjes në fushat e të folurit, dëgjimit, leximit dhe shkrimit dhe të përgatisë të gjithë të interesuarit të jenë të gatshëm për studim dhe karrierë, gjithashtu të përfitojnë njohuri se si të komunikojnë me njerëz jashtë kufijve kombëtar, për interesa të ndryshme si në aspektet sociale, ekonomike e interesa të tjera.

Çfarëdo gjuhe që flasim - anglisht, kinezisht, hindi, suahilisht, etj, ndihmon për të na identifikuar si person dhe për ta identifikuar komunitetin të cilit i përkasim. Por fakti që ne mund të flasim, fakti që ne kemi një gjuhë, është e lidhur pazgjidhshmërisht me të qenit njerëzorë (Algeo, 2010).

Gjuha në përgjithësi është një aftësi e natyrshme në ne. Gjuhë të veçanta të tilla si gjuha angleze janë sisteme që rezultojnë nga ajo aftësi (Algeo, 2010).

Ne besojmë se qëllimi kryesor në të mësuarit e arteve të gjuhës angleze është të sigurohemi që studentët të jenë në gjendje të përdorin gjuhën angleze për të adresuar nevojat e tyre, nevojat e familjeve të tyre, komunitetit dhe shoqërisë së gjerë (IRA, 1996).

Problemi kërkimor

Në vendin tonë tanimë gjuha angleze është një çështje që duhet të aplikohet me domosdoshmëri në shumë institucione. Duke e ditur që mbas luftës në Kosovë kanë operuar shumë organizata ndërkombëtare qeveritare e jo qeveritare dhe bashkëpunimi me këto organizata domosdoshmërisht është kushtëzuar me njohje të gjuhës angleze. Komuna e Ferizajt nga viti 1999 deri në vitin 2004 është bashkë-kryesuar me ndërkombëtarë dhe gjithashtu ka një numër të konsiderueshëm të banorëve ndërkombëtarë (Kampi i Bondsteel-it në Sojevë), prandaj çështja e aplikimit të gjuhës angleze në Komunën e Ferizajt është që pos domosdoshmërisë krahas arritjeve globale dhe teknologjisë lidhet edhe me zhvillimin e komunës në shumë aspekte.

Përkundër kësaj, Komuna e Ferizajt ende përballet me vështirësi të aplikimit dhe përkthimit në gjuhën angleze. Prandaj qëllimi kryesor i hulumtimit është:

- Mbledhja e të dhënave lidhur me aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze;
- Identifikimin i vështirësive që has Komuna e Ferizajt në aplikim dhe përkthim të gjuhës angleze në të gjitha aktivitetet e secilës drejtori dhe sektor ku konsiderohet që nevojitet aplikimi i gjuhës angleze;
- Prezantimi i gjetjeve lidhur me vështirësitë që has Komuna e Ferizajt në aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze.
- Prezantimi i rekomandimeve të interesuarit e kësaj çështje, për arsye të tejkalimit të vështirësisë në aplikim dhe përkthim në gjuhën angleze.

Rishikimi i literaturës

Sipas një raporti vjetor të monitorimit të gjykatave, në vitin 2013, e kryer nga BIRN (Ballkan Investigative Reporting Network), Kosovë, theksohen vështirësi në përkthim në gjuhën angleze ku sipas raportit “Mospërputhja e Kodit Penal të Republikës së Kosovës në versionin shqip dhe në atë anglisht, është mangësi e cila është vërejtur gjatë punës së gjyqësorit dhe e cila kishte krijuar vështirësi dhe pamundësi për të trajtuar veprat nga dispozitat e tilla. Konkretisht neni 437 par. 1 i Kodit Penal të Kosovës e cila vepër ka të bëjë me mos raportimin, ose raportimin e rremë të pasurisë, në versionin shqip përcakton dënimin me gjobë dhe atë me burgim efektiv deri në 3 muaj, përkundër atij në versionin e gjuhës angleze, i cili si dënim përcakton dënimin me gjobë ose atë me burgim efektiv deri në 3 muaj (BIRN, 2013).

Sipas intervistës me gjykatësin Nexhmedin Sejdiu, gjykatës në Gjykatën Themelore në Prishtinë, Një problem i tillë vështirëson punën e gjykatësve, të cilët në raste të caktuara e kanë të pamundur të fillojnë gjykimin e kësaj vepre për shkak të mospërputhjeve të tilla (BIRN, 2013).

Një hulumtim i realizuar në regjionin e Gazës-Palestinë, gjithashtu thekson vështirësitë dhe problemet që hasin studentët e gjuhës angleze të “Al Quds Open University” në procesin e përkthimeve ligjore. Studimi synon hulumtimin e vështirësive me të cilat ballafaqohen studentët e gjuhës angleze në procesin e përkthimeve ligjore dhe aplikimin e teksteve të përkthyer në fushat përkatëse (gjqe, kontrata, artikuj dhe kuvend apo kongrese) (IJELTS, 2013). Sipas rezultateve të hulumtimit nga 60 studentë të përfshirë si mostër e hulumtimit, 24.67% e studentëve pjesëmarrës në hulumtim kanë bërë gabime në zgjedhjen e përkthimit të përshtatshëm ligjor nga gjuha arabe në gjuhën angleze dhe 24.50% e studentëve kanë bërë gabime në zgjedhjen e përkthimit të përshtatshëm ligjor nga gjuha angleze në gjuhën arabe (IJELTS, 2013).

Në një hulumtim të pa publikuar, i kryer nga AAB dhe i realizuar në Ministrin e Drejtësisë, me qëllim të identifikimit të dokumenteve të lëshuara në gjuhën angleze në këtë ministri, është ardhur në konkludim që për vitin 2010, numri i dokumenteve përshkruese vetëm në departamentin për bashkëpunim juridik ndërkombëtar ishte 10.000, ndërsa 100% e dokumenteve përshkruese lëshohen në gjuhën shqipe.

Metodologjia

Ky hulumtim mbështetet në metodën sasiore dhe cilësore, mbase qëllimi i hulumtimit është të mbledhim dhe të analizojmë sa më shumë të dhëna deskriptive. Këto të dhëna sigurohen nga dokumentet e grumbulluara dhe të analizuara, nga anketimi me drejtorët, zyrtarët dhe punonjësit e tjerë në të gjitha drejtoritë e komunës dhe intervista me përgjegjësit e kabinetit të kryetarit të komunës. Grumbullimi i të dhënave është realizuar së bashku me një grup të studentëve të fakultetit të gjuhës angleze. Të dhënat janë përpunuar me kalkulime dhe përqindje matematikore dhe analizuar e përshkruar përmes programit EXCEL dhe Google Site.

Të dhënat dhe analizat

Të dhënat janë grumbulluar përmes pyetësorit të anketës dhe intervistës. Anketa është realizuar me njëmbëdhjetë drejtorë sa ka institucioni komunal, ndërsa intervista është realizuar me përgjegjësit e kabinetit të kryetarit të komunës.

Anketa dhe intervista përbëhen nga njëmbëdhjetë pyetje, por disa nga çështjet për të cilat jemi fokusuar më së shumti gjatë punës hulumtuese e që kemi konsideruar që janë shumë të rëndësishme për qëllimin e hulumtimit janë:

- Dokumentet e lëshuara nga drejtoritë e Komunës së Ferizajt
- Sa nga këto drejtorë lëshojnë dokumente në gjuhën angleze?
- A ka kërkesa për përkthime të dokumenteve në gjuhën angleze?
- A ka përkthyes dhe interpretues në kuadër të komunës? Nëse po, kush e mbikëqyrë cilësinë e përkthimit? Nëse jo, kush i përkthen dokumentet në gjuhën angleze?
- Cilat janë vështirësitë që hasen në aplikim dhe përkthim në gjuhën angleze?
- Zotërimi i gjuhës angleze nga punonjësit e drejtorive në Komunën e Ferizajt, etj.

Bazuar nga natyra e pyetjeve dhe përgjigjeve të grumbulluara, për të arritur rezultatet sa më të saktë disa nga pyetjet janë përpunuar përmes programit EXCEL e disa përmes programit Google Site.

Gjetjet

1. Rezultatet nga anketa e realizuar me drejtoritë e Komunës së Ferizajt

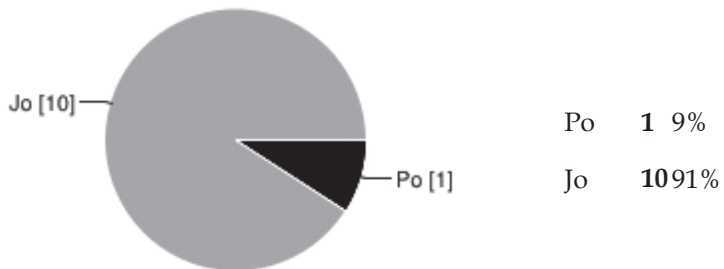
Rezultatet e dala nga të dhënat e grumbulluara përmes anketës së realizuar me njëmbëdhjetë drejtoritë e Komunës së Ferizajt janë si vijon:

A lëshon dokumente Drejtoria juaj ?

Siç shihet në grafikun më lart, të gjitha drejtoritë e komunës lëshojnë dokumente, si për nevoja të brendshme ashtu edhe për personat jashtë këtij institucioni.

A lëshon Drejtoria juaj dokumente në Gjuhën Angleze ?

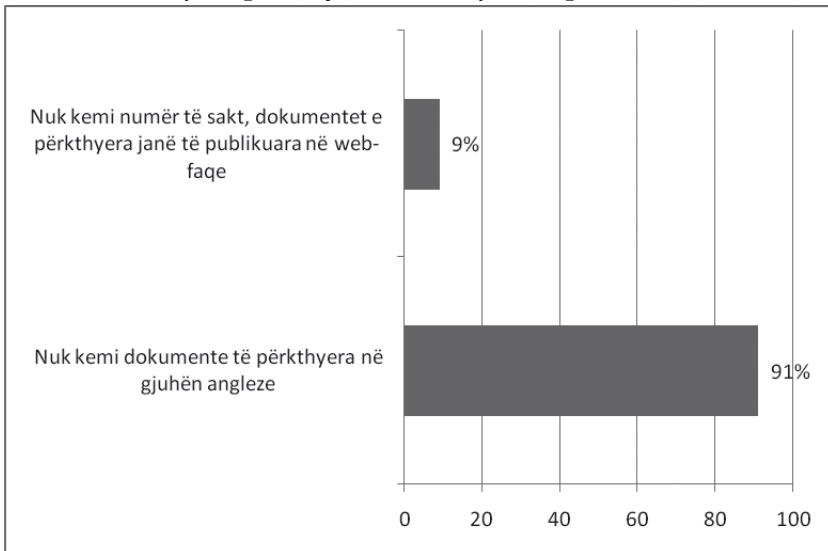
Grafiku më lart tregon që nga gjithë drejtorit e anketuara, 1 drejtori, (drejtoria e Administratës së Përgjithshme) lëshon dokumente në gjuhën angleze.

A ka kërkesa për përkthim të dokumenteve në gjuhën angleze në Drejtorinë tuaj ?

Nga të dhënat e grumbulluara lidhur me pyetjen a ka kërkesa për përkthim të dokumenteve në gjuhën angleze, 9 drejtori (82%) janë deklaruar që kanë kërkesa të tilla derisa 2 drejtori (18%) kanë deklaruar që nuk kanë pranuar ndonjë kërkesë të tillë.

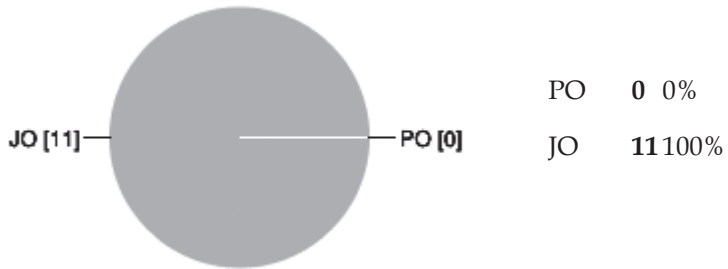
Sa dokumente janë përkthyer në tremujorin e parë të vitit 2014?

Nga rezultatet e paraqitura në grafikun më lart, shihet që 10 drejtori (91%) nuk kanë dokumente të përkthyer në gjuhën angleze, ndërsa 1 drejtori (9%) (drejtorja e Administratës Publike) e cila ishte deklaruar që lëshon dokumente në gjuhën angleze, në pyetjen lidhur me numrin e dokumente të përkthyer në tremujorin e parë të vitit 2014,

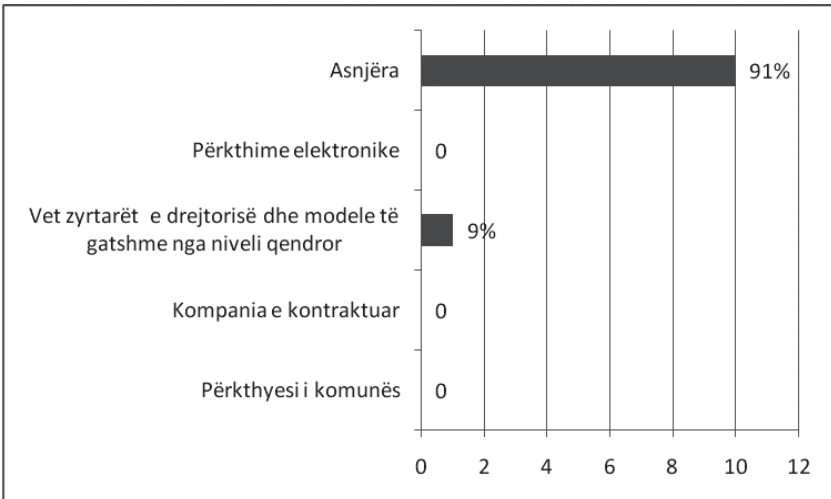
është përgjigjur që nuk kanë numër të saktë dhe sipas drejtorit të Administratës së Përgjithshme, dokumentet e përkthyer janë të publikuara në web-faqe të komunës.

A ka përkthyes Drejtoria juaj ?

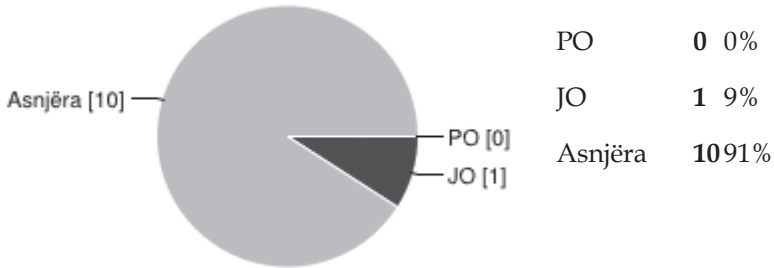
Sic shihet në grafikun më lart, asnjë drejtori nuk ka të angazhuar përkthyes të gjuhës angleze.

Kush i përkthen dokumentet në Drejtorinë tuaj ?

Rezultatet e paraqitura në grafikun më lart tregojnë që vetëm 1 drejtori (9%) (drejtorja e Administratës së Përgjithshme) përkthen dokumente nga vetë zyrtarët dhe modelet e gatshme nga niveli qendror. Ndërsa 10 drejtori të tjera (91%) derisa nuk përkthejnë fare dokumente në gjuhën angleze kanë zgjedhur opsionin asnjëra.

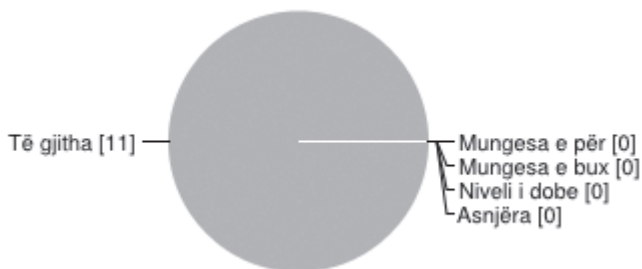
A mbikëqyrret cilësia e përkthimit ?

Duke e ditur tashmë që 10 drejtori (91%) nuk përkthejnë dokumente në gjuhën angleze, vetëm 1 drejtori (9%) është përgjigjur në pyetjen lidhur me mbikëqyrjen e cilësisë së përkthimit dhe sipas rezultateve të paraqitura më lart shihet që edhe ato përkthime të realizuara nuk janë mbikëqyrur nga drejtorja apo ndonjë organ tjetër në institucionin komunal.

Cilat janë vështirësitë që hasen në aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze në Drejtorinë tuaj?

Mungesa e përkthyesve të angazhuar në Drejtori	0	0%
Mungesa e buxhetit për kontraktim të përkthyesve të jashtëm	0	0%
Niveli i dobët i njohjes së gjuhës angleze i zyrtarëve të Drejtorisë	0	0%
Asnjëra	0	0%
Të gjitha	11	100%

Grafiku më lart tregon që të gjitha drejtoritë (100%) hasin në vështirësi në aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze.

Tabela (1) Numri i përgjithshëm e punëtorëve dhe niveli i njohjes së gjuhës angleze i punëtorëve të angazhuar në drejtoritë e komunës

Drejtoria	Nr. i përgjithshëm i punëtorëve	Nr. i punëtorëve që njohin gjuhën angleze	Nivelet e njohjes së gjuhës angleze				
			1	2	3	4	5
Administratës së përgjithshme	39	5	2	0	1	2	0
Financave	34	4	2	1	0	1	0
Urbanizmit dhe mjedisit	32	7	3	3	1	0	0
Zhvillimit ekonomik dhe turizmit	9	2	0	0	2	0	0
Infrastrukturës	7	7	4	2	1	0	0
Arsimit	9	1	0	1	0	0	0
Kulturës, Rinisë dhe Sportit	40	5	0	1	1	3	0
Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	9	0	0	0	0	0	0

Vështirësitë në aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze në Komunën e Ferizajt

Pronës, Kadastrat dhe Gjeodezisë	6	6	4	0	0	2	0
Bujqësisë dhe Pyltarisë	6	5	2	3	0	0	0
Shërbimeve publike dhe Emergjencës	8	2	0	0	1	1	0
Totali	199	44	17	11	7	9	0

Në tabelën (1) kemi paraqitur numrin e përgjithshëm të punëtorëve të angazhuar në njëmbëdhjetë drejtoritë dhe numrin e punëtorëve që njohin gjuhën angleze në këto drejtori. Gjithashtu në tabelë është paraqitur edhe niveli i njohjes së gjuhës angleze nga punëtorët të cilët janë deklaruar që njohin gjuhën angleze. Niveli i paraqitur me numra nga 1 – 5, është përcaktuar si vijon:

- 1 – dobët
- 2 – mjaftueshëm
- 3 – mirë
- 4 – shumë mire
- 5 - shkëlqyeshëm

Tabela (2) Njohja e gjuhës angleze nga punëtorët e angazhuar në drejtoritë e komunës

Drejtoritë	Nr. i përgjithshëm i punëtorëve	Nr. i punëtorëve që njohin gjuhën angleze	Mesatarja	Devijimi standard	Përqindja %
11	199	44	4.58794	1.02	22.11

Të dhënat e responentëve të prezantuar në tabelën (2) tregojnë që përqindja e punëtorëve që njohin gjuhën angleze është 22.11%, ndërsa mesatarja 4.58, ku krahasuar me numrin e përgjithshëm të punëtorëve konsiderohet të jetë mjaft e ulët.

Tabela (3) Niveli i njohjes së gjuhës angleze i punëtorëve të angazhuar në drejtoritë e komunës

	Nr. i punëtorëve që njohin gjuhën angleze	1	2	3	4	5	Mesatarja	Devijimi standard
Numri	44	17	11	7	9	0	11	3.7
Përqindja %	100	38.63	25	15.90	20.45	0	25	8.4

Në tabelën (3) shihet që nga numri i punëtorëve të deklaruar që njohin gjuhën angleze e që është 44 apo 22.11% nga numri i përgjithshëm 199, përqindja e njohjes së gjuhës angleze i 44 punëtorëve sipas niveleve është: 38.63% e punëtorëve e njohin **dobët** gjuhën angleze, 25% e punëtorëve e njohin **mjaftueshëm** gjuhë angleze, 15.90% e punëtorëve e njohin **mirë** gjuhën angleze, 20.45% e punëtorëve e njohin **shumë mirë** gjuhën angleze dhe 0% e punëtorëve e njohin **shkëlqyeshëm** gjuhën angleze.

2. Rezultatet nga intervista e realizuar me kabinetin e kryetarit

Rezultatet e dala nga të dhënat e grumbulluara përmes intervistës së realizuar me kabinetin e kryetarit të komunës tregojnë që zyrtarët e kabinetit të kryetarit pos dokumenteve në gjuhën shqipe sipas kërkesave lëshojnë edhe dokumente në gjuhën angleze. Në pyetjen lidhur me numrin e dokumenteve të përkthyer në gjuhën angleze në tre mujorin e parë të vitit 2014, sipas përfaqësuesit të kabinetit të kryetarit, nuk mund të sigurojnë numër të saktë. Kabineti i kryetarit nuk ka përkthyes të angazhuar as kompani të kontraktuar për përkthime. Në raste nevojë përkthimi kryhet nga vetë zyrtarët e kabinetit dhe modelet e gatshme që vijnë nga niveli qendror e që janë të përkthyer në tri gjuhë, shqipe, angleze dhe serbokroate. Për përkthimet e kryera nga vetë zyrtarët e kabinetit, sipas të dhënave nga intervista nuk ka mbikëqyrje të cilësisë së përkthimeve të kryera.

Vështirësitë në aplikimin dhe përkthimin në gjuhën angleze të cilat hasen nga kabinetin e kryetarit janë: Mungesa e përkthyesve të

angazhuar, mungesa e buxhetit për kontraktim të përkthyesve të jashtëm, niveli jo i mjaftueshëm i njohjes së gjuhës angleze i zyrtarëve të kabinetit, etj.

Tabela (4) Numri i punëtorëve që njohin gjuhën angleze në kabinetin e kryetarit

Nr. i përgjithshëm i punëtorëve	Nr. i punëtorëve që njohin gjuhën angleze	Përqindja %
20	2	10

Prej numrit të përgjithshëm të punonjësve të angazhuar në kabinetin e kryetarit, i cili numër sipas përfaqësuesit të kabinetit sillet prej 11 deri në 20 punonjës, vetëm 2 (10%) prej tyre e njohin gjuhën angleze.

Tabela (5) Niveli i njohjes së gjuhës angleze i punëtorëve të angazhuar në kabinetin e kryetarit

Nr. i punëtorëve që njohin gjuhën angleze						
	1	2	3	4	5	
Numri	2	0	0	0	1	1

Tabela (4) paraqet nivelin e njohjes së gjuhës angleze të 2 (10%) punonjësve në kabinetin e kryetarit, ku sipas tabelës njëri zotëron nivelin 4 (shumë mirë) dhe tjetri nivelin 5 (shkëlqyeshëm).

Diskutimet

- Në pyetjen lidhur me numrin e dokumente të përkthyer në tremujorin e parë të vitit 2014, drejtorja e Administratës së Përgjithshme është përgjigjur që nuk kanë numër të saktë dhe sipas drejtorit të Administratës së Përgjithshme, dokumentet e përkthyer janë të publikuara në web-faqe të komunës. Por mbas kërimit

në web-faqen e komunës është gjetur që nuk ka përkthime të dokumenteve në gjuhën angleze, pos titujve të rubrikave në web-faqe dhe disa lajmeve të publikuara.

- Duke e parë që drejtoritë pranojnë kërkesa për përkthim të dokumenteve në gjuhën angleze, komuna duhet të ketë përkthyes dhe interpret të gjuhës angleze.
- Mbase përgjegjësitë e drejtorive deklarojnë që nuk kanë të angazhuar përkthyes apo kompani të kontraktuar për përkthime, atëherë punonjësit nëpër drejtoritë e komunës është e nevojshme ta zotërojnë gjuhën angleze të paktën deri në një shkallë mesatare, derisa sipas hulumtimit del që nga 44 punonjës që njohin gjuhën angleze mesatarja (11) është në nivelin 2 (mjaftueshëm).
- Komuna ka dy përkthyes të gjuhës serbo-kroate të cilët e zhvillojnë veprimtarinë e tyre pa asnjë mbikëqyrje.
- Deri më 1 janar 2013, Ferizaj nuk ka pasur leje për licencimin e përkthyesve. Licencimi është bërë në qendrat si Prishtinë, Gjilan etj.
- Ka edhe raste që përkthyesit janë licencuar jashtë Kosovës e që zhvillojnë veprimtaritë e tyre brenda vendit.

Kufizimet e studimit

Studimi është përqendruar vetëm në institucionin e Komunës së Ferizajt për tre mujorin e parë të vitit 2014.

Gjatë grumbullimit dhe analizës së të dhënave nga anketimi dhe intervista kemi hasur në vështirësi për të arritur në informata të sakta, mbase disa të dhëna të grumbulluara nga anketat dhe intervista nuk kanë korresponduar me të dhënat e publikuara në web-faqen e komunës së Ferizajt.

Përfundime

- Komuna e Ferizajt ka njëmbëdhjetë drejtoritë dhe të gjitha lëshojnë dokumente.
- Pos drejtorisë së Administratës së Përgjithshme, ku disa prej dokumenteve lëshohen në tri gjuhë, shqipe, angleze

dhe serbokroate, në drejtoritë e tjera, dokumentet lëshohen vetëm në gjuhën shqipe.

- Komuna nuk ka përkthyes/interpret dhe as kompani të kontraktuar për përkthime.
- Edhe pse ka kërkesa për përkthime të dokumenteve në gjuhën angleze, në raste nevojë për përkthim të dokumenteve në gjuhën angleze pala është e detyruar t'iu drejtohet përkthyesve privatë.
- Sipas të dhënave të marra nga lista e interpretëve të licencuar (interpretët e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë), në Komunën e Ferizajt (jashtë institucionit komunal) veprojnë shtatë përkthyes të certifikuar.
- Sipas të dhënave nga Drejtoria e Administratës së Përgjithshme (e vetmja drejtori që përkthen dokumente) pos dokumenteve që janë model i gatshëm nga niveli qendror, disa përkthime kryhen edhe nga zyrtarët e drejtorisë, të cilët sipas deklaramit të tyre niveli i njohjes së gjuhës angleze nuk është i shkëlqyeshëm.
- Përkthimet që kryhen si nga zyrtarët komunalë ashtu edhe nga përkthyesit privatë nuk mbikëqyren nga komuna.
- Asnjë nga zyrtarët e deklaruar që njohin gjuhën angleze, kryesisht zyrtarët që kryejnë përkthime nuk janë të certifikuar.
- Bazuar në të dhënat e grumbulluara kemi arrit në përfundim që komuna e Ferizajt si institucioni më i rëndësishëm përballet me vështirësi sa i përket aplikimit dhe përkthimit në gjuhën angleze.

Rekomandime

- Bazuar në kërkesat për përkthim të dokumenteve në gjuhën angleze, konsiderojmë që të gjitha drejtoritë përfshirë edhe kabinetin e kryetarit, duhet të lëshojnë dokumente edhe në gjuhën angleze.

- Komuna ka nevojë për përkthyes/interpret apo kompani me kontratë të rregullt për përkthime të dokumenteve në gjuhën angleze.
- Përkthyesit/ interpretët e angazhuar nga komuna për përkthim të dokumenteve në gjuhën angleze, duhet të jenë të licencuar.
- Nëse zyrtarët e drejtorive dhe të kabinetit të kryetarit kryejnë përkthime të dokumenteve në gjuhën angleze, këta zyrtarë duhet të kenë nivel të shkëlqyeshëm të njohjes së gjuhës angleze dhe të kenë mbikëqyrje për përkthimet e kryera.

Referencat

1. International Reading Association, Standards for the English Language Arts, Newark, Delaware, 1996
2. Algeo J., The Origins and development of the English language, Boston, 2010
3. Al-Nakhalah A.M., Investigating the Difficulties and Problems Faced by Language Students of Al Quds Open University in Legal Translation Proces, International Journal of English Language & Translational Studies, Gaza Region, 2013.
4. <http://www.corestandards.org/assets/application-for-english-learners.pdf> (marrur me 03.12.2014)
5. <http://birn.eu.com/en/file/show/final%20report%202013.pdf> (e marrur më 04.12.2014)
6. http://eltsjournal.org/pdf_files/Investigating%20the%20Difficulties%20and%20Problems%20Faced%20by%20the%20English%20Language%20Students%20of%20Al%20Quds%20Open%20University%20in%20Legal%20Translation%20Process-Full%20Paper.pdf (marrur më 03.12.2014)